

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

08 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Constantin Alerguș și Iurie Diaconu, a judecat în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Dumitru Calendari, avocatul Ignat Dumitran în numele inculpatului Novacov Igor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 24 decembrie 2013 în cauza penală în privința lui

Novacov Igor Vasile, născut la 09.08.1978, originar și locuitor al r-nul Taraclia, s.Corten, domiciliat pe str. Dimitrova, nr.59.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- *Instanța de fond - din 19.03.2012 - 29.10.2012;*
- *Instanța de apel - 20.12.2012 - 24.12.2013;*
- *Instanța de recurs - din 16.05.2014- 08.07.2014.*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Code de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, asupra recursurilor,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Taraclia din 29 octombrie 2012, a fost încetat procesul penal în privința inculpatului Novacov Igor, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzută de art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

Cauza a fost examinată de instanța de fond cu participarea inculpatului Novacov Igor, în ordine de rejudecare, dispusă prin decizia Curții de Apel Cahul din 21.08.2012, prin care au fost admise recursurile inculpatului Novacov Igor și părții vătămate Novacov Vasile, casată sentința Judecătoriei Taraclia din 17.04.2012, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Judecătoria Taraclia (f.d.163-165).

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, la 16 ianuarie 2012, aproximativ la orele 22:00, Novacov Igor, aflându-se la domiciliul său din r-nul Taraclia,s.Corten, str. Dimitrov, nr.59, în care locuiește cu părinți, a provocat un scandal ordinar cu părinții săi Novacov Vasile și Novacova Stefanida, în timpul căruia se exprima cu cuvinte necenzurate la adresa părinților, a deteriorat o parte din bunuri, cu un băț l-a bătut pe tata Novacov Vasile, căruia i-a aplicat câteva lovituri pe deferite părți ale corpului, cauzându-i leziuni corporale ușoare, precum și suferințe morale. La încercarea părinților Novacov Vasile și Novacova Stefanida de a-l liniști, Novacov Igor nu a reacționat, a continuat să strige la adresa mamei, care este invalid de gradul I, să o ofenseze, să ceară ca sora lui cu copii săi să părăsească casa, apoi a împins-o pe Novacova Stefanida, de la ce ea a căzut și s-a lovit pe podea, prin ce a suportat suferințele fizice și morale.

3. La 02 noiembrie 2012, procurorul a declarat apel împotriva sentinței, prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Novacov Igor să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal și să-i fie aplicată pedeapsă în conformitate art. 34 alin.(1), 80

alin.(2), 82, 85 Cod penal, 1 (un) an și 09 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În motivarea cererii de apel procurorul a invocat că, instanța de judecată incorect a încetat procesului penal în legătură cu împăcarea părților.

Conform art.109 alin.(1) Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă prevăzute la capitolele II-VI din partea specială a Codului penal, precum și cazurile prevăzute de procedura penală. Art.201¹ Cod penal nu este inclus la capitolele II-VI din Codul penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 24 decembrie 2013, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Novacov Igor a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin.(1) Cod penal, și s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Instanța de apel a relevat că, instanța de fond a adoptat o soluție contrară legii.

Potrivit prevederilor alin. (1) art. 109 Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar în cazul minorilor, și pentru o infracțiune gravă, infracțiuni prevăzute la capitolele II-VI din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală.

Infracțiunea prevăzută de art.201¹ Cod penal, nu face parte din capitolele II - VI din partea specială, și deci nu cade sub incidența art.109 Cod penal.

De către procuror, Novacov Igor este învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, conform indiciului: *„violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic și verbal, comisă de un membru al familiei asupra a doi sau mai multor membri ai familiei, soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale, care a provocat suferință fizică, psihică și prejudiciu material”*, săvârșită în următoarele circumstanțe:

„la 16 ianuarie 2012, aproximativ la orele 22:00, Novacov Igor Vasile, aflându-se la domiciliul său din s.Corten, str. Dimitrov, nr.59, în care locuiește împreună cu părinții, a provocat un scandal ordinar cu părinții săi, în timpul căruia se exprima cu cuvinte necenzurate la adresa părinților, a deteriorat o parte din bunuri, cu un băț l-a bătut pe tatăl Novacov Vasile, căruia i-a aplicat lovituri pe deferite părți ale corpului, cauzându-i vătămări corporale ușoare, precum și suferințe morale. La încercarea părinților Novacov Vasile și Novacova Stefanida de a-l liniști și a curma acțiunile ilicite, Novacov Igor nu a reacționat, a continuat să strige la adresa mamei, care este invalid de gradul I, să o ofenseze, să ceară ca sora lui cu copiii să părăsească casa lor, după care el a împins-o pe Novacova Stefanida, de la ce ultima a căzut și s-a lovit de podea, prin ce a suportat suferințele fizice și morale.

Curtea de apel a constatat că, fapta imputată inculpatului Novacov Igor, cu circumstanța calificativă agravantă, parțial nu-și găsește confirmare în probele administrate, și în special colegiul judiciar consideră că nu este demonstrat elementul calificativ al laturii obiective - *„săvârșirea asupra a doi membri ai familiei”*.

Judecând cauza, instanța de apel a constatat că, inculpatul Novacov Igor nu a aplicat forța fizică față de partea vătămată Novacova Stefanida și a recalificat acțiunile lui de la alin (2) art. 201¹ Cod penal la alin (1) art.201¹ Cod penal, conform indiciilor: *violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic și verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat*

suferință fizică, soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale, suferință psihică și prejudiciu material”.

5. Împotriva decizia instanței de apel au declarat recursuri:

- procurorul, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12), 16) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu transmitere cauzei la rejudecare în instanța de apel, motivînd că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, norma de drept aplicată în hotărîrea atacată contravine unei hotărîri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție;

- avocatul, Ignat Dumitran în numele inculpatului Novacov Igor, făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărîri cu stabilirea pedepsei non privative de libertate, motivînd că, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și norma de drept aplicată în hotărîrea atacată contravine unei hotărîri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție. Recurentul invocă că, instanța de apel incorect a stabilit starea de recidivă.

5.1. Recursurile au fost înregistrate eronat ca recursuri în anulare și se vor examina ca recursuri ordinare conform procedurii cap. IV, secțiunea a 2-a, par. 1.

6. Verificînd hotărîrea recuată, prin prisma criticilor formulate de procuror, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia că, recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Potrivit rechizitoriului Novacov Igor a fost învinuit de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.201¹ al.(2) lit.a) Cod penal în aceea că el la 16.01.2012, aproximativ la orar 22:00, aflîndu-se la domiciliul situat în sat. Corteni, r-1 Taraclia, a comis în privința membrilor de familie, tatălui său, Novacov Vasile, și a mamei sale, Novacova Stefanida, violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic și verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale, suferință psihică și prejudiciu material și moral, săvîrșită asupra a doi membri ai familiei.

Instanța de apel în decizia sa a menționat că nu s-a dovedit comiterea infracțiunii de violență în familie de către inculpatul Novacov Igor în privința părții vătămate Novacov Stefanida și a recalificat acțiunile lui pe alin. (1) art. 201¹ Cod penal.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că inculpatul nu și-a recunoscut vina pe acest capăt de învinuire, iar partea vătămată Novacov Vasile a declarat că nu a văzut ca soția sa să fie izbită de inculpat.

Colegiul penal consideră că, această concluzie nu este justificată, ori, ea contravine celorlalte probe administrate în speță.

Instanța de apel, nu a dat nici o apreciere faptului că, inițial inculpatul fiind judecat în procedura privind acordul de recunoaștere a vinovăției (f.d. 116), și fiind audiat sub jurământ a recunoscut fapta, iar acțiunile lui au fost calificate conform alin. (2) art. 201¹ Cod penal. Tot în baza acestei legi au fost calificate acțiunile inculpatului la emiterea sentinței privind împăcarea părților (f.d. 202), sentința care nu a fost contestată de inculpat sau apărător.

Instanța de apel și-a argumentat soluția referindu-se doar la violența fizică, însă nu s-a expus asupra violenței în familie manifestată prin provocarea suferinței psihice și cauzarea prejudiciului moral părților vătămate.

Instanța de apel nu a dat nici o apreciere a declarațiilor martorului Gurgurov Procopii, care a declarat că venind în casa familiei Novacov a văzut cum Novacova Stefanida se afla jos pe podea și plîngea.

Instanța de apel nu a dat nici o apreciere a declarațiilor martorului Tauci Ivan Nicolae care a declarat că aflîndu-se în casa familiei Novacov a văzut cum Stefanida Novacova era pe pat și plîngea din cauza conflictului care a avut cu Novacov Igor.

Instanța de apel urma să verifice legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza tuturor probelor noi prezentate instanței de apel, dar în realitate instanța de apel a dat o apreciere doar la o parte din declarații, selective, și nu tuturor declarațiilor martorilor și a inculpatului, descriindu-le doar în decizie.

Colegiul penal lărgit menționează că, în cazul cînd instanța de apel, la cererea părților, a administrat probe noi, ea urmează să le descrie în textul deciziei, cu aprecierea lor. Decizia trebuie să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța pronunțînd hotărîrea, să indice din ce motive ele urmează a fi reapreciate ori respinse ca probe.

În apelul procurorului s-a indicat că, părții vătămate Novacova Stefanida i-au fost cauzate de către Novacov Igor pe lîngă suferințe fizice și suferințe psihice, dar instanța de apel a lăsat acest argument fără vreo expunere.

Conform art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor în apel, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt privitor la cauzarea suferințelor psihice și a prejudiciului moral părții vătămate Novacova Stefanida, eroare care a afectat soluția.

Mai mult ca atît, instanța de fond, a adoptat o sentință de încetare a procesului penal la 29 octombrie 2012.

La 24 decembrie 2013, Colegiul penal al Curții de Apel Cahul, judecînd cauza în ordine de apel, adoptă o decizie prin care în partea introductivă indică că „a judecat în ședința publică apelul declarat de procurorul în procuratura raionului Taraclia, Mihailova I. împotriva sentinței Judecătorei Taraclia din 19 februarie 2013, pronunțată în cauza penală în privința inculpatului Novacov Igor”.

În partea descriptivă a deciziei este vorba despre o sentință a Judecătorei Taraclia din 29 octombrie 2012.

În dispozitivul deciziei este indicat că a fost admis apelul procurorului și „casată total sentința Judecătorei Taraclia din 19 februarie 2013”.

Astfel, motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărîrii și acesta este expus neclar.

Conform pct.23 a Hotărîrii Plenului CSJ nr.22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel - dispozitivul deciziei instanței de apel trebuie să corespundă concluziilor făcute de instanță în partea descriptivă.

Tot sub acest aspect, Colegiul penal lărgit, va admite și recursul apărătorului, pentru o cercetare mai minuțioasă a temeiurilor invocate în apel.

Avînd în vedere că, erorile judiciare invocate de recurenți nu pot fi corectate în instanța de recurs, decizia urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să execute indicațiile instanței de recurs, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelant în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit intenția și acțiunile inculpatului, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, prezența sau lipsa în acțiunile inculpatului a infracțiunii incriminate, în cazul în care v-a ajunge la concluzia confirmării învinuirii în instanță - să descrie fapta infracțională ca fiind dovedită, și să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținînd cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Dumitru Calendari, avocatul Ignat Dumitran în numele inculpatului Novacov Igor, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 24 decembrie 2013 în cauza penală în privința lui **Novacov Igor Vasile**, cu remiterea cauzei la rejudecare de către Curtea de Apel Comrat.

Decizia nu este susceptibilă de atac.

Decizia motivată publicată la 29 iulie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Elena Covalenco

Constantin Alerguș

Iurie Diaconu